

КОРИСТЕЊЕ ВИДЕО ВО ОБУКА И РАЗВОЈ НА НАСТАВНИЦИ

СОДРЖИНА

ЗА ОВОЈ ПРИРАЧНИК.....	3
КОРИСТЕЊЕ ВИДЕО ВО ОБУКА И РАЗВОЈ НА НАСТАВНИЦИ....	4
Поглавје 1: Загревање со камерата.....	4
Поглавје 2: Подготовка за набљудување и размислување врз основа на видео.....	5
Поглавје 3: Размислување за вежба со видео.....	7
Поглавје 4: Демонстративни видеа и микро-лекции.....	9
Поглавје 5: Професионална визија.....	12
Поглавје 6: Видео-продукција (изработка) и градење на видео-библиотека.....	13

ЗА ОВОЈ ПРИРАЧНИК

Овој е-прирачник беше создаден за да промовира употреба на видео во образованието и особено видео-педагогичката, како во почетната обука на наставниците, така и во постојаниот развој како наставник. Целта на примерите во овој прирачник е да бидат практични алатки што можат да се применат на различни нивоа и полиња на образование.

Иако видеата се користат со децении во образование и обука, напредната технологија, „онлајн“ учењето и дигиталната педагогија ги зголемија можностите и улогата на видеата во процесот на предавање и учење. Обично и наставниците и учениците најчесто со себе носат моќен уред - паметниот телефон, но честопати потенцијалот на овој уред не се искористува целосно. Во последниве години, во рамките на програмите за обука на наставници низ целиот свет се предава и се усвојува употребата на видео во педагошките практики. Сепак, постојат многу наставници и обучувачи на наставници кои не разбираат како или зошто треба да користат видео како дел од професионалниот развој на наставниците. Ова е целта на оваа е-книга: да обезбеди практични вежби кои ќе им овозможат на наставниците и обучувачите да користат видео во својот професионален развој. Почетните поглавја се фокусираат на употреба на видео во професионалниот развој на наставниците, додека во следните поглавја е илустрирано како наставниците можат самите да користат видео во рамките на нивната настава.

Секое поглавје започнува со задачи за учење. За задачите е потребно навистина да вложите труд. Ќе Ви бидат потребни одредени технички алатки како што се паметни телефони, компјутер, видео камера и софтвер за уредување. За некои од нив потребно е да се работи во пар или мала група. Ги охрабруваме корисниците на овој е-прирачник да креираат свој материјал. Не грижете се премногу или не се критикувајте себеси се за квалитетот на Вашите видеа. Целта не е да се произведе видео со комерцијален квалитет. Предвидениот исход на учењето е да Ви се помогне да постигнете колку е можно повеќе со видеата и да ги користите на педагошки соодветен начин што всушност им помага на наставниците.

По задачите за учење, ќе најдете кратки белешки за задачите и работите што треба да се земат предвид. Дадените линкови во текстот се врска за „онлајн“ видеа или други локации на Интернет. Затоа, со тек на време, можно е некои од ресурсите повеќе да не се достапни.

Прирачникот не содржи технички детали за различни алатки, формати и софтвер. Спектарот на алатки, формати и софтвер кои се однесуваат на видеа постојано се менува - нешто што е бесплатно достапно во моментот, можеби нема да биде достапно за една година. Стандардите може да се променат и алатките може да станат повеќе или помалку широко достапни. Препорачуваме да пребарувате нови и соодветни алатки - и да испробате различни алатки за да увидите што најмногу Ви одговара. Усовршувањето со нови алатки е одличен начин да научите!

Овој прирачник се заснова на практична работа, истражување и развој на видео-педагогија од **Универзитетот за применети науки на Оулу, Школа за професионално образование на наставници и Швајцарскиот федерален институт за стручно образование и обука.**

Овие ресурси за видео педагогија се достапни на веб-страницата на Европската фондација за обука. Ве молиме, придружете се на [ETF video pedagogy community](https://www.etf.europa.eu/etf-video-pedagogy-community).

Европска фондација за обука

www.etf.europa.eu

Twitter [#vidpedagogy #videopedagogy](https://twitter.com/vidpedagogy)

[Универзитет за применети науки на Оулу, Школа за професионално образование на наставници](#)

[Швајцарски федерален институт за стручно образование и обука](#)

Овој прирачник го напишаа Јанне Ланситие (Janne Länsitie), Јуха Поуси (Juha Pousi) и Томми Карјалаинен (Tommi Karjalainen) од Универзитетот за применети науки на Оулу, Школа за професионално образование на наставници, Финска, со ревизии од Јулиан Станлеј (Julian Stanley), ETF експерт, и уредување од Денисе Лоугхран (Denise Loughran), ETF. Беше развиен во рамките на поширок проект поврзан со видео-педагогија, наредан на ETF од Универзитетот за применети науки на Оулу, Финска (реф. Блаир Стевенсон - Blair Stevenson и Јанне Ланситие (Janne Länsitie) и SFIVET (реф. Алберто Каттанео - Alberto Cattaneo и Алесија Еви-Цоломбо - Alessia Evi-Colombo).

Ве молиме наведете ги на сл. начин:

Länsitie, J., Pousi, J., Karjalainen, T. & Stanley, J. (2019). Користење видео во обука и развој на наставници. Европска фондација за обука: Турин.

Содржината на овој труд е единствена одговорност на авторите и на ETF и не секогаш ги одразува гледиштата на институциите на ЕУ.

PDF ISBN 978-92-9157-709-5

doi:10.2816/104500 TA-01-19-495-EN-N

© Европска фондација за обука, 2019.

Текст

JANNE LÄNSITIE
JUHA POUSI
JULIAN STANLEY
TOMMI KARJALAINEN

Дизајн

TOMMI KARJALAINEN

КОРИСТЕЊЕ ВИДЕО ВО ОБУКА И РАЗВОЈ НА НАСТАВНИЦИ

ПОГЛАВЈЕ 1: ЗАГРЕВАЊЕ СО КАМЕРАТА

Ова поглавје Ви помага да започнете со изработката на видеа и да бидете сигурни дека знаете каде да ги најдете алатките и помошта која Ви е потребна.

Задача за учење 1.1: Запознајте се со видеото

Исходи на учењето:

- Направете видео снимајќи се себеси
- Глумете (изведувajte) пред камерата
- Работете со пар

Да започнеме со основите. Потребен Ви е уред за снимање видеа за да ги презентирате основните информации за себе пред камерата. Исто така треба да го снимите видео и аудио записот. Квалитетот е доволно добар кога гледачот може јасно да Ве види и да Ве чуе. Не грижете се премногу за професионалниот квалитет на Вашите први видеа. Целта е да се постави границата доволно ниско за да можете Вие или кој било друг наставник да започнете да користите видео како алатка за настава и личен развој. Ваша цел не е да го достигнете нивото на професионални филмови со висок квалитет или ТВ продукции. Слично на тоа, не треба да ги споредувате Вашите вештини за изведба со професионалните актери или ТВ презентери.

Побарајте од Вашиот колега или пријател да Ви помогне како оператор на камерата. Кажете му на Вашиот оператор како работи Вашата камера (или паметен телефон) и каков вид на видео сакате. Помогнете му да го сними Вашиот вовед така како што сакате. Држете ја камерата или паметниот телефон хоризонтално!

Работи кои треба да се земат предвид

Започнувањето честопати е најтешката работа. Препорачуваме активноста за учење да започне веднаш - во овој случај со изработка на многу едноставно видео без додадени елементи. Овде наставникот може да го доживее процесот на изработка на видео за неколку минути.

Не ви требаат скапи професионални алатки за да направите квалитетна видео снимка. Паметните телефони даваат доволно добар квалитет за „онлајн“ потреби. Учењето да ги користите сите секојдневни алатки што ги имате ќе биде корисно за помагање на учениците што користат каков било уред за снимање кој им е на располагање.

Прегледувањето на сопствените постапки на видео не е лесна задача. Често сме многу критични кон себеси. Многу е вообичаено да се чувствувате непријатно на почеток, но ќе го надминете тоа. Веројатно се однесувате подобро, звучите и изгледате подобро отколку што мислите!

Не двоумете се повторно да ги снимите сцените. Ако се двоумите или грешите, не е важно. Секогаш можете да пробате повторно и да ги снимите сцените одново.

Пример за многу едноставен видео вовед: [Two- Minute Self-Introduction Speech](#) (Двеминутен говор за лично претставување).

Слика 1. Можете да користите паметен телефон за да снимите видео.

Слика 2. Пример за вградување и употреба на статив.

ВОВЕД
ВО ВИДЕО

ПОГЛАВЈЕ 2: ПОДГОТОВКА ЗА НАБЉУДУВАЊЕ И РАЗМИСЛУВАЊЕ ВРЗ ОСНОВА НА ВИДЕО

Во ова поглавје од Вас се бара да ги научите алатките за изработка на видео.

Задача за учење 2.1: Изберете ги вистинските алатки

Исходи на учењето:

- Научете да работите со уредите за снимање што ги имате при рака
- Најдете ја достапната опрема во Вашата организација
- Видете кој може да Ви помогне со употребата на видео

Дознајте

- Каде се уредите во Вашето училиште / организација / работно место?
- Кој е одговорен за нив?
- Кој може да Ви помогне за стекнување на алатките и при обуката за нивна употреба?
- Дали имате софтвер за уредување и услуги во „облак“ обезбедени од Вашето училиште или работно место?

Работи кои треба да се земат предвид

Образовните организации обично имаат одговорни лица за техничката опрема. Тие веројатно знаат повеќе за информативни технологии, аудио-визуелна опрема, видео, кабли и електрична енергија отколку повеќето наставници или ученици. Вреди да се искористи нивната стручност. Техничкиот персонал може да Ви помогне доколку треба да стекнете нови алатки за организацијата. Можеби постои и услуга за најмување на аудио-визуелна опрема. Ако поддршката или техничкиот персонал не се достапни, можеби можете да најдете друг колега кој е запознаен со овие работи.

Планирањето и подготовката се од суштинско значење за изработката на видео за да заштедите време. Штом започне активност за снимање, тешко е да почнете да поправате одредени проблеми со Вашите алатки. Со планирање ќе го заштедите времето на сите инволвирани лица. Тимската работа е клучна. Учете за да знаете и да работите со луѓето чии вештини се комплементарни и корисни за видео проект. Со заедничка работа на видео проект се развиваат и вештини за соработка.

Задача за учење 2.2: Снимајте ја Вашата сопствена наставна активност Исходи на учењето:

- Поставете го уредот за снимање во просторот за настава и учење
- Подгответе се за видео-документирање на наставна активност
- Снимајте наставна активност која ќе биде основа за размислување или проценка

Изберете конкретна ситуација во наставата што сакате да ја снимите. На пример - кратка инструкција за учебната задача на ученикот.

Испланирајте како да ги поставите уредите така што и видео и аудио записот ќе обезбедат доволно материјал со соодветен квалитет. Снимете ја наставната активност. Набљудувајте го видеото за да се запознаете со сопствената наставна практика. Запишете забелешки за Вашата

Работи кои треба да се земат предвид

Честопати, видеото се смета за алатка за набљудување на наставните активности на другите. Сепак, видео може да се користи и за потребите на само-набљудување. Видеото воедно е алатка за документирање на сопствените наставни активности и помагало за размислување и самооценување. Видеото им помага на наставниците да ја развијат и применуваат својата „професионална визија“, тоа е нивниот капацитет да го воочат, разберат и проценат професионалното однесување. На ист начин, професионалните спортисти честопати користат видео записи од нивните настапи за да ги усовршат своите вештини. Наставниците рутински ја користат нивната професионална визија кога ја набљудуваат компетенцијата на своите ученици, но поретко ја набљудуваат наставата. Видео материјалот може да се чува за подоцнежна употреба.

Така, видеото може да ја зголеми видливоста на конкретни однесувања во наставата и вродените компетенции, што овозможува навраќање или споделување на практики.

Активноста за набљудување и размислување врз основа на видео е алатка за помнење и потсетување. Прегледот на видеото може да се врши самостојно, без придружба или со практикант или друг учител.

Снимањето на наставна активност им служи и на наставниците и на учениците. За наставникот, снименото видео може да се користи за размислување и набљудување на сопствената настава. На учениците, снимените лекции може да им овозможат да ја разгледаат содржината на часовите или нивната сопствена учебна активност.

Задачата во ова поглавје е главно техничка, но во зависност од тоа како ќе се користи видеото, суштински важно е да се земат предвид одредени работи. Доколку го користите видеото за размислување за сопствените постапки, сакате да го видите и да слушнете доволно за да се запаметите и да разберете што се случило. Доколку видеото се користи за проценка и ќе го гледа, на пример, наставник-обучувач или иден работодавец, видеото треба да изгледа колку е можно пореално и компетентно. Можеби исто така треба да размислите кој или што сакате да снимате. Постојат прописи кои одредуваат што може да се снима на работните места и во училиштата. Можеби ќе треба да добиете согласност од учениците или дозвола од родителите ако учениците се малолетни.

Која опрема Ви е потребна и кои се ограничувањата? Размислете за електричната енергија, светлата, акустиката на просторот. Ако не смеете да ги снимате учениците, размислете како ќе ја поставите камерата прикажувајќи се само себеси?

Испитајте колку далеку од камерата и микрофонот луѓето треба да зборуваат за да се слушаат на видеото. Слушајте го и Вашиот сопствен глас. Дали е доволно јасен и доволно гласен за аудио звук на видеото?

Уверете се дека Вашиот аудио звук е доволно јасен и нема нарушувања или премногу бучен звук. Проверете дали видеото ја снима областа што треба да ја видите на видеото.

Визуелизирајте ја активноста што се обидува да ја снимите. Доколку треба да го гледате само наставникот, тогаш не треба да се грижите дали ќе ги покажете учениците или нивните реакции. Доколку се обидува да покажете практична настава за вештини, можеби ќе треба да се фокусирате на поблизок кадар.

Слика 3. Сценарио за наставната практика. Малата камера од левата страна го снима наставникот.

Пример за случај: Изработка на видео од наставната практика на наставник практикант

Студентот кој треба да стане наставник по стручно образование треба да влезе во фазата на наставна пракса во далечно стручно училиште, оддалечено стотици километри од универзитетот, кое го обезбедува програмата за обука на наставници. Целта на наставникот практикант е да практикува разновидни наставни методи. Како и да е, далечната локација на практикантското училиште го спречува универзитетскиот ментор директно да ја набљудува наставата на студентот. Видеото овозможува да се снимаат и документираат наставните активности со што компетентноста на ученикот – наставник станува видлива, со користење на разновидни наставни методи. Па така, компетентноста може да ја прегледа самиот студент и подоцна да ја оцени менторот на универзитетот.

Студентот е посветуван да ја документа наставната активност со видео за потоа студентот и менторите да можат да ја разгледаат и проценат работата. Видеото помага во процесот со давање на јасни примери, за кои може да се дискутира. Видеото може да помогне и да се фокусирате на конкретен дел или активност која се случила во училиницата.

Вообичаени начини за изработка на овие видеа се, на пример, поставување видео камера на место што опфаќа колку што е можно повеќе. Добра идеја би можело да биде да побарате од некој друг да снима клипови со мобилен уред. Снимањето на активностите со веб-камера директно на компјутер или „облак“ го олеснува споделувањето. А некои предавални сали дури може да имаат и интегриран систем за снимање на предавања – па така наставникот треба само да притисне копче за да започне со снимање.

Пример за студент практикант кој ја покажува својата компетентност користејќи видео: [Make Competence Visible with Video \(Направете ја компетентноста видлива со видео\)](#). Ќе забележите дека видео-работата на наставникот практикант е внимателно испланирана и дека таа го користи и својот паметен телефон за да ја документа наставата од сопствена перспектива.

ПРАКТИЧНА
ИЗРАБОТКА
НА ВИДЕО

ПОГЛАВЈЕ 3: РАЗМИСЛУВАЊЕ ЗА ПРАКТИКАТА СО ВИДЕО

Задача на учењето 3.1: Гледајте видео за да размислите за наставната активност

Исходи на учењето:

- Размислете и развијте ја Вашата настава со гледање на примери на видео
- Анализирајте и размислете за наставната активност снимена на видео

Изберете видео кое е јавно достапно, најдете или снимете видео што можете да го користите за оваа задача. На пример, разговорите од TED (на YouTube) се добро изготвени јавни говори кои можат да се користат за развој на предавања и стил на предавање. Запишувајте забелешки додека го гледате видеото врз основа на следното:

- Што е основната содржина? Дали е јасно пренесена?
- Колку често и на кои начини говорникот му се обраќа на слушателот?
- Како говорникот остварува контакт со публиката?
- Како говорникот користи примери за сопствените искуства за да го искаже своето мислење?
- Како звучникот го користи просторот?
- Какви визуелни средства се користат?

Варијација

Направете ја истата задача или самостојно или со пар или мала група. Изведете ја задачата индивидуално и потоа споредете ги Вашите согледувања со другите. По што се слични Вашите резултати и по што се разликуваат? Зошто направивте различни согледувања? Како ова влијае на проценката?

Работи кои треба да се земат предвид

Дефинирајте го Вашиот фокус за да имате јасна насока за она што го барате. Фокусот на оваа задача е да се разгледа одредена наставна активност и да се утврди како истата изгледа во видеото. Ако користите разговори од TED за оваа задача, има смисла да се фокусирате на јавно говорење, презентациски вештини и стил на предавање.

Овој ист конкретен фокус треба да биде целта за Вашиот сопствен развој. Треба да се напомене дека е прилично тешко да се набудуваат повеќе работи истовремено - особено ако се појавуваат случајно во видеото. На крајот ќе забележите некои работи, а ќе пропуштите други. Затоа, се препорачува јасно да го дефинирате Вашиот фокус. Случајните согледувања ќе дадат претежно случајни резултати.

Уверете се дека дефинираната наставна активност може да се набљудува. На пример: веројатно лесно можете да ја набљудувате структурата на наставата или употребата на просторот од страна на наставникот, сè додека наставникот е видлив и на видеото може да се слушне аудио звук. Од друга страна, би било тешко да набљудувате нешто како што е односот на наставниците со учениците ако не можете да ги видите учениците во видеото.

Оваа задача ви помага да ја развивате Вашата професионална визија. Препознавајќи ги суштинските елементи, основната содржина на видеото е прилично едноставна доколку изработката на видеото имала ист, непроменлив фокус во текот на целото негово времетраење. Ако видеото е широк кадар на училница во која се случуваат десетици работи истовремено, многу е потешко да се забележат и препознаат настани или серија од активности кои може да бидат релевантни.

На пример, видеото [Teaching Vocational English \(Учење на стручен англиски јазик\)](#) има многу ниски стандарди за изработка (производство). Во суштина тоа е снимање со паметни телефони со прилично ниска резолуција. Сепак, тоа покажува дека учењето може и ќе се одвива надвор од традиционалната училница. Обидете се да го анализирате видеото и разгледајте ги прашањата во **Задачата за учење 3.1**.

Задача на учењето 3.2: Здружено менторство и групна дискусија

Исходи на учењето:

- Споделете ги увидите во група за да формулирате разбирање на добрите наставни практики

Здружете се со Вашите колеги наставници или дипломци наставници, гледајте го видеото кое ја прикажува Вашата настава (**Задача на учењето 2.2**) и размислете за Вашите наставни активности врз основа на она што го забележавте во видеото.

Во зависност од времетраењето на видеото и големината на Вашата група, потребни Ви се околу 30-60 минути за оваа активност.

Разговарајте заедно за она што сакате да го постигнете. Целта е да се развиете – а не да го критикувате лицето кое е на видеото. Ова е особено важно ако лицето на видеото е едно од присутните лица во просторијата. Оваа вежба е наменета да воочите одредена работа во видеото, а потоа да размислите за Вашата сопствена практика во однос на тој визуелен начин.

визуелен пример. Оваа активност може да придонесе да ја гледате Вашата сопствена наставна активност на видео што секако претставува поголем предизвик, бидејќи имаме тенденција премногу да се критикуваме себеси и да се фокусираме на несуштинските детали.

Запишете забелешки додека го гледате видеото. Обидете се да ги запишете Вашите согледувања колку што може понеутрално: што се случи на видеото и каква беше Вашата реакција? Не избрзувате да донесете непосреден заклучок или толкување.

Откако ќе изгледате дел од видеото или целото видео и ќе запишете забелешки, разговарајте и споредете ги Вашите забелешки во групата. Што видовте? Како реагиравте на тоа? Како би постапиле при слична задача или ситуација? Поединците можат да ги прошират своите согледувања комбинирајќи ги со оние на другите.

Доколку групата гледа видео од еден од учесниците, добро е да се договорат како се олеснуваат повратните информации и размислувањето. Доколку целта е да се развијат педагошки практики, од суштинско значење е да се фокусираме на одредено наставно однесување или на посакуваните исходи на учењето.

Предизвикот за раздвојување на набљудувањето и толкувањето треба да се препознае. Во секојдневниот живот вообичаено е да донесуваат директни заклучоци и да се толкува без да се разјасни како личните доживувања и преференции влијаеле на процесот на размислување. Лесно е да го искажете Вашето мислење велејќи: „Ми се допадна“ или „Тоа не беше многу добро“. Но, кога станува збор за проценка и давање квалитетни повратни информации, овие мислења треба да бидат поврзани со веродостојни согледувања и постоечки критериуми. Особено во светот на образованието или посебно кога ја изложувате својата работа пред колегите, многу е важно непромислено да не се нафрлуваат мислењата. Проценката на квалитетот и повратните информации имаат посебен фокус и збир на критериуми и треба да вклучуваат етичко размислување со кое се зема предвид примателот и целта на учебната активност.

Работи кои треба да се земат предвид

Посебна карактеристика на учењето со колегите е колективната професионална визија и процесот на размислување со соработка.

Видеото може да го направи секој и не секогаш прикажува некој во групата. Генерално, полесно е да се започне со видео кое не прикажува нечија лична настава. Со тек на време, вреди да се направи промена и да се набљудува нечија лична настава. Исто така може да биде полесно да се разговара за наставната активност критички, ако никој од групата не е во видеото. За изложување на сопствената работа и размислувања пред другите потребна е голема самодоверба и доверба во учесниците.

ПРОФЕСИОНАЛНА
ВИЗИЈА

Слика 4. Гледање на наставна активност на видео и дискутирање.

ПОГЛАВЈЕ 4: ДЕМОНСТРАТИВНИ ВИДЕА И МИКРО-ЛЕКЦИИ

Во ова поглавје ќе научите како да направите „како да“ видеа и како да снимате предавања и да предавате преку „снимање на екран“.

Задача на учењето 4.1: Направете „како да“ видео за Вашите ученици Исходи на учењето:

- Научете одредена вештина или задача со видео со инструкции
- Планирајте ги и подредувајте ги по редослед подвижните слики и текстот или говорните инструкции

Изберете едноставна задача или вештина и направете „како да“ (инструкциско) видео. YouTube е полн со вакви видеа направени од компании и индивидуални корисници. „Како да“ видеата покажуваат како да извршувате конкретна задача, како да научите одредена вештина или дури и како да користите одреден наставен метод. Прво изберете ја задачата или вештината што сакате да ја предавате. Изберете мануелна задача што се одвива во пристапна средина, на пр. кујна, работилница или гаража. Ако ова е Ваше прво „како да“ видео, изберете едноставна задача. Направете план. Поделете ја задачата што ја снимате на помали делови или фази, исто како што би направиле за да напишете рецепт за подготовка на јадење. Ако за различни делови е потребен текст или наслови, напишете ги. Можеби ќе сакате да ги надополните или замените поднасловите со наративен глас (или раскажување). Редоследниот приказ со цртежи е корисен начин за планирање на овој вид видео. Изговорениот глас може да се снима како што снимате или потоа во пост-продукција. Ако задачата е многу едноставна, можеби ќе завршите работа со една постојана снимка. Честопати поефикасно и попрактично е да се снимаат барем неколку снимки и да се користат различни големини на слика. Ова значи дека треба да ги уредувате посебните клипови заедно. Направете го Вашето видео, зачувајте го и пренесете го за прегледување. Уредете го видеото, вклучувајќи текст и аудио звук. Може да користите софтвер како што е [Adobe Spark](#), [DaVinci Resolve](#) или [HitFilm Express](#).

Дополнителни информации

Пред да започнете да создавате сопствено видео, побарајте „како да“ видео од Вашето поле. Може да пребарате на YouTube и на веб-страни на компании, поврзани со одредени производи. Некои компании може исто така да имаат свој канал на YouTube.

Слика 5. Слика од екранот од „како да“ видеото [Инструкции за видео камера Sony HDR AX2000 \(Video camera instructions Sony HDR AX2000\)](#).

Работи кои треба да се земат предвид

Прегледајте го Вашето „како да“ видео. Дали се прикажавте себеси или други лица во видеото, или воопшто не беше лично? Дали користевте најразлични снимки, блиски кадри, приклучешки, раскажување или наслови? Дали мислите дека темпото на видеото е оптимално, не е премногу бавно или не е премногу брзо?

Ако видеото има за цел да активира конкретна активност, тоа треба да биде јасно наведено во видеото или во посебни инструкции. Едно видео може да се користи на различни начини. Понекогаш има повеќе смисла да напишете некои од инструкциите во посебно поле за текст и да не ги уредувате во видеото. „Како да“ видео за конкретна вежба за учење може да им помогне на учениците веднаш да напредуваат во својата задача. Едно видео може да има повеќе цели, во зависност од тоа како и кога е вклучено во наставниот и учебниот процес. На пример, група студенти можат да го користат видеото [The Jigsaw Method \(Методот на сложувалка\)](#) како упатство за нивната тимска работа во тој момент. Студент кој учи да стане наставник може да го користи истото видео за да научи за различни наставни методи.

Задача на учењето 4.2: Тестирајте го Вашето „како да“ видео

Исходи на учењето:

- Тестирајте дали Вашето видео функционира во практика
- Направете подобрувања на видеата

Побарајте од некој колега или студент да го гледа Вашето видео и да ја изврши задачата инсторирана во Вашето видео. Побарајте повратна информација: Дали нешто треба да се објасни повнимателно? Дали видеото прикажува сè што треба да се види? Дали видеото е предолго? Ако треба да промените нешто во видеото, вратете се на уредување и направете ги потребните промени.

Работи кои треба да се земат предвид

Иако високата производствена вредност не е главната намена на видеото за професионален развој, не значи дека квалитетот на видеата не треба да се развива со тек на време.

Употребливоста на материјалот на Интернет секогаш треба да се земе предвид. Ако повратните информации посочуваат дека има работи што не функционираат или поради некаква причина видеото не помага, треба да се направат одредена промени.

Општиот совет е да се изработи кратко видео. На пример, должината на „како да“ видеото треба да биде поблизу до 2-5 минути отколку до 10 минути. Поради нивното кратко траење, овие видеа се сметаат за „микро лекции“. Доволна е една важна порака по видео.

Ако инструкциското видео трае премногу долго и има премногу објаснувања, помалку веројатно е дека гледачот ќе остане фокусиран. Особено ако учениците го гледаат видеото самостојно или надвор од времето на училиште. Од едукативна гледна точка, ова е предизвик: наставниците не сакаат да се согласат со идејата нивните ученици да бидат заинтересирани само неколку минути одеднаш.

Сепак, краткотрајноста е прилично корисен совет. За пократките видеа не е потребно многу време за изработка. Јасниот фокус на основната содржина и редоследното подредување на наставните и учебните задачи во помали единици се корисни за ученикот.

Гледајте ги следниве видеа и утврдете колку се успешни како „како да“ видеа.

- [The Jigsaw Method \(Методот на сложувалка\)](#)
- [How to use: Old Singer Sewing machine demonstration \(Како да користите: Демонстрација на стара Singer машина за шиене\)](#)

Слика 6. Едукативно видео [The Good Lecture \(Добрата лекција\)](#).

Задача на учењето 4.3: Подгответе се за час или лекција која ќе биде снимена за употреба на Интернет Исходи на учењето:

- Подгответе се за видео лекција
- Изработете видео лекција
- Префрлете го видеото на Интернет

Откријте каква опрема и софтвер користи Вашата институција за видео предавањето. Осигурајте се дека го имате потребниот хардвер, софтвер и овластување за снимање на Вашето предавање или лекција. Обрнете особено внимание на дозволата за прикажување на лицата и имињата на учениците во последната снимка; или уредете ги имињата и лицата. Откријте како може да се објави снимка од предавање. Поставете ги Вашите камери и микрофон како што е опишано во претходните задачи за учење. Снимете видео предавање и објавете го на Интернет.

Варијација

Подгответе видео снимка од предавање со помош на видео алатки за снимка на екран. Најдете соодветен софтвер на Интернет за да направите видео снимка. Алатките за видео конференции како што се Adobe Connect, Zoom и Skype имаат функционалност за снимање во нив. Проверете ги достапните видео снимки создадени од други и обидете се да разберете што е успешно, а на кои области е потребно подобрување. Со користење на интернет алатки, креирајте кратка видео снимка на екран или видео за Вашето поле на работа и потоа поставете го на мрежен сервер.

Работи кои треба да се земат предвид

Видео снимките од предавања се корисни, особено за оние кои сакаат повторно да ги гледаат предавањата. Прегледот на студиски материјал е суштински дел од секој процес на учење. Видео снимките од предавања можат да им помогнат и на учениците/студентите кои не можат да бидат физички присутни на часот.

За наставникот, видео снимките од предавање можат да заштедат време и да помогнат да се достигне пошироката публика. На пример, во моделот на превртена училница, видеото често се создава за нешто што инаку би се предавало одново и одново во училницата. Гледањето на снимка од предавање може да заштеди време, кое пак ќе се користи пофлексибилно за вежби и насочување на учениците. Добриот видео материјал може да се користи повторно повеќе пати и од различни наставници.

Особено во поголеми образовни организации, снимките од предавања може да бидат изработени од голем број наставници. Секој не треба да си прави свои видеа. Големата колекција на видео предавања е `рбетот на МООС (масивни отворени „онлајн“ курсеви) и многу компании кои обезбедуваат курсеви преку Интернет.

Снимката од предавање е можеби најчестата и наједноставна форма на едукативно видео. Снимката од предавање обично подразбира снимање на наставата, со малку или без воопшто уредување потоа. Во обука на наставниците, снимка од предавања може да се користи и за документирање на компетентноста во наставата или исто така, може да се користи за размислување и набљудување (задачи во **Поглавје 2 и 3**).

Снимките од предавања и веб-семинарите може да се користат за предавање на далечина. Веб-семинарите станаа многу вообичаени за достигнување на поширока публика и за заштеда на патни трошоци. Многу компании, образовни институции, национални и ЕУ тела редовно обезбедуваат веб-семинари за информирање и помош за континуиран професионален развој.

Гледајте ги првите минути од видео снимката од екран [Create tutorial – Wink \(Направете упатство – Намигнете\)](#) и одговорете на прашањата:

- Дали во видеото е потребно раскажување?
- Дали беше поучно и што научивте од него?
- Како би го промениле видеото за да го направите подобро?

Слика 7. Гледање „онлајн“ предавање.

ДЕМОНСТРАТИВНИ
ВИДЕА

ВИДЕО
„ОНЛАЈН“
(НА ИНТЕРНЕТ)

ПОГЛАВЈЕ 5: ПРОФЕСИОНАЛНА ВИЗИЈА

Ова поглавје се однесува на проценка и евалуација на видео-педагогјата и видео материјалот. Учете да користите алатки за прибележување на видео за збогатување на видеото и за вклучување на ученици.

Задача на учењето 5.1: Видео проценка Исходи на учењето:

- Проценете го квалитетот на наставниот материјал
- Развијте професионална визија како видео-педагог
- Предлагајте подобрувања на наставните материјали

Погледнете го краткото видео [An example of bad teaching \(Пример за лошо учење\)](#). Што го прави ова учење лошо? Што го прави ова видео лошо? Обрнете внимание на употребата на камера, резолуцијата, остријата, квалитетот на звукот, осветлувањето, монтажата, приклучката, итн. Да бевте предавач, што ќе направевте за да ги подобрите видеото и презентацијата? Како би користеле наслови и графики за видеото да изгледа попрофесионално?

Работи кои треба да се земат предвид

Откако ќе ги препознаете педагошките, техничките, па дури и уметничките квалитети во видеото, можете, доколку сакате, да ги развивате Вашите видеа за да привлечете поголема публика и да го зголемите нивното влијание. Различни стандарди се применуваат за видеата што ги изработуваат студенти, видеа изработени од еден наставник за студенти и видеа изработени од организации или институции. Треба да одлучите колку време и напор се оправдани за целта и публиката. Запомнете дека истиот видео материјал може повторно да се уреди доколку има потреба.

Задача на учењето 5.2: Видео анотација (прибелешка)

Исходи на учењето:

- Да се обезбедат повратни информации и проценка со прибележување (анотација) на видео
- Да се направат аудио или текстуални белешки на видеото

Видео анотацијата функционира како алатка за проценка и повратни информации. Постојат неколку програми што Ви овозможуваат да ги додавате Ваши белешки во видео, слика, аудио или текстуален формат на видео-датотеката.

Така не треба да напишете посебен текст со повратни информации или да организирате дискусија, туку Вашите коментари се прикачени на видеото.

Користете видео што сте го изработиле порано. Фокусирајте се на еден посебен аспект на наставата или компетентност што може да се види на видеото, на пр. точка со која се согласувате или нешто што сакате да го оспорите.

Изберете апликација или софтвер за видео анотација. Додадете ги Вашите коментари или прашања на избраните точки во видеото. Зачувајте и споделете го видеото.

Варијации

- Можете да вклучите анкета во вашето видео за да ги вклучите гледачите.
- Можете да ги повикате учениците да анотираат видео што ги изработил соученикот.

Алатки

- YouTube сè уште овозможува [додавање едноставни анотации](#) на Вашето видео на Вашиот канал.
- [AchSo!](#) е бесплатна едукативна алатка за видео анотација која функционира на рачно управувани уреди.

Во овој контекст, професионалната визија значи способност на наставникот да гледа, забележува и препознава важни и значајни работи (како што е компетентност) во видео. Искусниот стручен наставник веројатно ќе може да препознае професионална компетентност и добра педагогија, но ќе треба да ја прошири својата професионална визија за да ги разбере карактеристиките на видеото и што може да се снимат и направи со видеото. Со подготовка и пракса наставниците можат да научат да увидат што функционира добро и како видеото ги подобрува наставата и учењето или, алтернативно, кои грешки се направени. Во споредба со презентацијата во училиница, предностите на видеото се повторливост, пристапност (поширока публика) и можност за анотација на исходот. Од друга страна, на снименото видео, дури и кога е анотирано, му недостасува интерактивност во споредба со настава лице-в-лице или настава во училиница. Видео анотацијата додава слоеви на дополнителни информации на видеата, привлекувајќи внимание кон конкретни точки. Оваа анотација може да биде во форма на текст, форми, графика и глас преку глас (или нарација). Изработката на видео има свои уреднички алатки, како што се монтажа, сечење, паузи, долги снимки, средни снимки и крупен кадар. Кога правилно се користат тие ќе го олеснат разбирањето на пораката и концентрирањето на клучните пораки.

ВИДЕО ПОВРАТНИ ИНФОРМАЦИИ

ПОГЛАВЈЕ 6: ВИДЕО ПРОДУКЦИЈА (ИЗРАБОТКА) И ГРАДЕЊЕ НА ВИДЕО- БИБЛИОТЕКА

Ова последно поглавје во поголем дел се однесува на организациските аспекти на видео продукцијата. Задачите имаат за цел да создадат повеќе напишан видео материјал и да изградат канал или веб-страница каде што ќе ги собирате Вашите видеа.

Задача на учењето 6.1: Видео продукција (изработка)

Исходи на учењето:

- Да се создаде видео со приказна и повеќе учесници
- Да се користи раскажување на приказни за да се разберат грешките и да се учи од нив

Дајте им задача на Вашите ученици да направат видео во кое се илустрирани голем број грешки што се прават во текот на еден проект, задача или работа. Видео то ќе се состои од повеќе сцени и повеќе од еден учесник.

Пред-продукција

Испланирајте приказна, напишете сценарио и нацртајте редоследен приказ со цртежи. Дознајте ги и наведете ги сите потребни елементи за видеото (како што се учесници, позадини/сетови, реквизити, музика и светло)

Одлучете кои се учесниците, кој го снима видеото и кој ќе ги уредува снимките. Дали Ви е потребен посебен режисер? Воедно утврдете дали е потребен друг персонал (како на пример оператори за звук), колку асистенти се потребни за продукција (на пример, луѓе за да ги поместуваат светлата, да ги транспортираат актерите, итн.) Кој е одговорен за различните дозволи? Уверете се дека законски можете да ги покажете различните позадини и логоата на компанијата на облеката на луѓето.

Продукција

По завршувањето на пред-продукцијата, снимајте го видеото. Имајте предвид дека снимањето може лесно да трае неколку дена. Покрај тоа, за многу (или повеќето) сцени ќе биде потребно повеќе од едно снимање. Потоа уредете го видеото, додајте можен наративен глас, текстуални елементи или поднаслов. Обидете се да ги избалансирате боите на конечното видео за да постигнете еднообразен изглед. Ќе забележите дека мора да отфрлите голем дел од необработените снимки за да ги пронајдете ретките совршени снимки.

Пост-продукција

Конечно, по тест приказите (и можни повторни уредувања), пренесете го проектот за прегледување. Користете го видеото за да стимулирате дискусија за тоа како се појавиле грешки и како може да се избегнат. Разговарајте за влијанието на видеото.

Варијација

Овој проект би можело да се измени за да се вклучи учење за прописи, постапување со луѓе или за решавање на конкретни клучни надлежности.

Работи кои треба да се земат предвид

Целосната продукција може да биде траен и предизвикувачки процес. Работата во групи може да биде стресна. Нема замена за добро планирање. Ако изберете да го посветите времето за учење на раскажување приказни преку видео, уверете се дека сите знаат што учат.

Приказните се прекрасен начин за давање значење. Примерите и приказните го прават секој наставен материјал пожив и ова важи и за видеото. Тоа е медиум за раскажување приказни. Форматот на приказна ни помага да запомниме и речиси сите ја разбираат основната структура на една приказна. Луѓето се дел од приказни секој ден преку ТВ, видео и социјални интеракции. Приказните може да се раскажуваат повторно и повторно.

Пример на видео: [Apprenticeship Interview \(Интервју за стажирање\)](#)

Задача на учењето 6.2: Видео-библиотека

Исходи на учењето:

- Да се изгради видео-библиотека
- Да се соработува со колегите за да се споделат наставни материјали

Видео-библиотека е корисна ако заедно со Вашите ученици и/или колеги имате намера да собирате и да споделувате видеа со тек на време. Треба да го испланирате обемот на библиотеката, лицата кои ќе бидат вклучени и начинот на учество.

Започнете видео канал на YouTube или веб-страница што ги собира Вашите видеа на едно место. Вклучете ги колегите или учениците. Споделете ги Вашите видеа и музичка листа со помош на социјалните медиуми.

Инструкции

- [Како да започнете YouTube канал](#)
- [Започнете блогерски веб-сајт на Blogger](#)
- [Започнете блогерски веб-сајт на Wordpress](#)

Следни чекори

Направете план за тоа какви видеа ќе изработувате како организација во текот на следната година. Разговарајте со Вашата организација за тоа како се имплементираат видеата во Вашата секојдневна работа. Како може секој да го извлече максимумот од нив?

Ако имате канал на YouTube, продолжете да го управувате и додадете повеќе видеа. Запомнете, видеата не мора да бидат изработени од Вас, тие можат да бидат изработени и поставени и од други лица. Споделете ги Вашите видеа на Интернет. Покажете ја Вашата работа и проширете ја Вашата мрежа.

Алтернативи

Некои наставници само сакаат да ги споделат своите видеа преку социјалните медиуми, на пример, Facebook група. Ова може да има смисла ако видеата имаат за цел да покажат што прават учениците или да споделат искуства. Многу видеа не се наменети да бидат долгорочни наставни ресурси

Слика 8. Едукативно видео [Dimensions of Teaching \(Димензии на настава\)](#).

Библиотеката со едукативни видеа може да го промовира целото училиште.

Видеата на крајот ќе бидат застарени. Видео каналите на училиштата или веб-страницата треба да се организираат и одржуваат. Врската може да се прекина, па дури и содржината може да се промени - особено ако користите линкови до видеа, изработени од некој друг.

Видеата исто така привлекуваат внимание и во социјалните медиуми. Кога се гради онлајн присуство за некое училиште или друга образовна организација, видео продукцијата може да послужи како маркетинг алатка за учениците и другите клиенти.

Дури и ако немате организациска библиотека, корисно е да ги имате Вашите видео-линкови на едно место. Лесно можете креирате видео канали засновани на еден предмет, тема или посебен интерес.

На YouTube каналот **TedEd** се наведени висококвалитетни едукативни видеа.

Европската фондација за обука одржува YouTube канал со цел да комуницира со своите засегнати страни и партнери.

Колеџот на градот Бристол е еден од најголемите колеџи за понатамошно образование во Велика Британија и тие имаат видеа на нивниот [YouTube канал](#) од изминатите 10 години.

Cedefop – Европскиот центар за развој на стручна обука - собираве видеа на нивниот [YouTube канал](#) од 2014 година.

Работи кои треба да се земат предвид

Многу често поголемите образовни организации имаат стратегија да произведуваат дигитални содржини што ќе им служат на сите во организацијата во иднина. Ова не го прават мал број луѓе. Целта е да се вклучат многу вработени во продукција или барем користење и промовирање на видеата.

Библиотеките за „онлајн“ видеа се одличен ресурс за „онлајн“ курсеви и материјал за неколку наставници и ученици.

РАСКАЖУВАЊЕ
ПРИКАЗНИ
ПРЕКУ ВИДЕО